

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

Perusteluiden mukaan rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä on Suomessa vaihdellut viime vuosina runsaasta 50 %:sta 60 %:iin. Tilastoinnin osalta epävarmuudet on tunnistettu hyvin. Rakennusteollisuuden näkemyksen mukaan rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä on jo nyt selvästi yli 80 %, kun arvioinnissa huomioidaan mm. mara-asetuksen mukaiset materiaalit. Esitetyt muutokset jätelainsäädäntöön parantaisivat lähinnä tilastointia mutta toimet rakennus- ja purkujätteen kierrätysasteen lisäämiseksi jäävät aika vähäisiksi.

Näkemyksemme mukaan keskeisintä olisi parantaa hyödynnettävien materiaalien jalostusastetta. Jätteen hyödyntämisen määritelmää tulisi täydentää siten, että rakennus- ja purkujätteen osalta hyödyntämiseksi lasketaan MARA-asetuksen tai EoW-menettelyiden kautta hyödynnetty jätemateriaali.

Jäteluokituksen päättämisen osalta arviointiperusteet säilyvät ennallaan. Esityksen mukaisesti päätöksen jäteluonteen päättämisestä tekee ympäristölupaviranomainen. Näkemyksemme mukaan tämä johtaa monimutkaiseen päätöksentekoon ja tilastoinnin huomattavaan vaikeutumiseen.

Jäteluokituksen päättäminen vaatii hyvin laajaa ja materiaalikohtaista osaamista, jonka takia olisi perusteltua keskittää päätöksenteko valtakunnallisesti yhteen ELY-keskukseen, jolloin päätöksenteon ennakoitavuus ja tiedonkertyminen paranisi huomattavasti. Keskittäminen mahdollistaisi myös asiantuntijuuden säilymisen.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

Rakentamisen osalta uudelleenkäytettävyydessä tulee aina huomioida rakennusosien kunto ja arvo sekä kysyntä juuri sen tyyppisille osille tai materiaaleille. Tarkoituksenmukaista ei ole ottaa talteen sellaista, jota ei voida käyttää tai jota ei haluta käyttää. Uudelleenkäytettävien rakennusosien markkinaa ja kysyntää tulisivin selvittää ja kehittää menettelyjä ja työkaluja sähköisiin ja reaaliaikaisiin ilmoitusmenetelmiin, joilla tarjonta ja kysyntä saataisiin kohtaamaan. Uudelleenkäyttöön irrotettavat materiaalit ja osat täytyy irrottaa ehjänä, joka vaikuttaa esimerkiksi purku-urakan ajankäytössä ja kustannuksissa.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Ehdotettuun 32 §:ään kunnan velvollisuudesta järjestää jätehuolto on lisätty viittaus kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvään jätteeseen. Perustelujen mukaan tämä olisi tarpeen sen selventämiseksi, että kyseisen jätteen jätehuollon järjestämisvelvollisuus säilyisi kunnan vastuulla, vaikka jäte luokitellaan rakennus- ja purkujätteeksi.

Näkemyksemme mukaan kirjaus ei vastaa nykykäytäntöä ja se ei selkeytä vastuunjakoja. Kirjaus tulisi poistaa kokonaan tai vaihtoehtoisesti täsmentää perusteluihin, että kotitalouden omatoimisia ja pienimuotoisia rakennus- ja purkujätteitä koskee kunnan vastaanottovelvollisuus, mutta pykälä ei velvoita jätteen haltijaa toimittamaan ko. jätteitä nimenomaisesti vain kunnan vastaanottoon.

Lisäksi perusteluihin tulisi selkeämmin kirjata pienimuotoisen rakennus- ja purkujätteen määritelmä. Näkemyksemme mukaan rakennus- tai purku-urakan tilaaminen ammattimaiselta toimijalta tarkoittaa sitä, että jäte ei ole ole kunnan vastuulla.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

Ei lausuttavaa

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

Jätteiden kierrätysasteen parantamisessa keskeistä on lisätä päätöksenteon ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä. Jätteiden hyödyntäminen rakentamisessa esimerkiksi jäteluokittelun päättämisen tai MARA-kelpoisuuden kautta vaatii paljon materiaaliakohtaista tuntemusta mm. teknisten ominaisuuksien osalta. Ehdotamme, että ministeriö käynnistää sujuvamman ja tarkoitukseen sopivan päätöstekomenettelyn valmistelun. Toimivalta päätöksenteossa on keskitettävä mahdollisuuksien mukaan yhdelle viranomais taholle.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

Ei lausuttavaa

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Asetusyhteenvedon mukaan Voimassa olevan asetuksen 15 §:n mukaista rakennushankkeen suunnittelua ja toteutusta koskeva velvollisuus kohdistettaisiin rakennushankkeeseen ryhtyvän sijasta hankkeen pääurakoitsijaan. Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämisen ohella pääurakoitsijan tulisi huolehtia siitä, että hankkeessa syntyvät rakennus- ja purkujätteet valmistellaan uudelleenkäytettäväksi, kierrätetään tai hyödynnetään muulla tavoin.

Selvää on, että rakentamisen ja erityisesti purku-urakoiden osalta vastuut ovat tällä hetkellä epäselvät ja ne ovat yksi keskeisimmistä syistä purkujätteiden käyttöön liittyvissä ongelmissa. Näkemyksemme mukaan vastuun siirtäminen pääurakoitsijalle lisäisi merkittävästi riskiä purkujätteiden vastuuttomaan sijoittamiseen.

Katsomme, että asetuksessa tulisi painottaa rakennushankkeeseen ryhtyvän vastuuta, joka sopimusvapauden nojalla päättää miten ja millä ehdoilla toteuttaa rakennushankkeensa. Yhdelle taholle laissa säilytetty kokonaisvastuu rajoittaisi rakennushankkeeseen ryhtyvän päätösvaltaa valita hankkeen toteuttamismuoto ja esimerkiksi kehittyneiden hankintamallien käyttö kävisi mahdottomaksi.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

Ei lausuttavaa

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Laurila Juha
Rakennusteollisuus RT ry / INFRA ry